

ร่างพระราชบัญญัติ บ้านนายแห่งชาติ พ.ศ.

โดย เครือข่ายประชาชนเพื่อรัฐสวัสดิการ

ร่างพระราชบัญญัติ บ้านาญแห่งชาติ พ.ศ.

โดย เครือข่ายประชาชนเพื่อรัฐสวัสดิการ

ปีที่พิมพ์ สิงหาคม ๒๕๖๓
จัดพิมพ์ ภายใต้โครงการพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่าย
ประชาชน เพื่อผลักดันให้เกิดความเป็นธรรมในการ
เข้าถึงระบบรัฐสวัสดิการถ้วนหน้าอย่างยั่งยืน
สนับสนุนโดย สหภาพยุโรป

เครือข่ายประชาชนเพื่อรัฐสวัสดิการ (Welfare Watch Network)

๔๘/๒๘๒ ซ.รามคำแหง ๑๐๔ ถ.รามคำแหง แขวงสะพานสูง

เขตสะพานสูง กทม. ๑๐๒๔๐

อีเมล: welfarewatchnetwork@gmail.com

FB แฟนเพจ: บ้านาญแห่งชาติ

ทวิตเตอร์: @welfarewatchN

YouTube: Welfarewatch Network

Blockdit: บ้านาญแห่งชาติ

*เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเครือข่ายประชาชน
เพื่อรัฐสวัสดิการ ไม่เกี่ยวข้องกับสหภาพยุโรป

สารบัญ

- **บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ** ๔
 - เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างกฎหมาย ๔
 - ความเร่งด่วนของเรื่อง ๕
 - สาระสำคัญของร่างกฎหมาย ๗

- **บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่าง
พ.ร.บ.บำนาญแห่งชาติ** ๑๑

- **ร่าง พ.ร.บ.บำนาญแห่งชาติ พ.ศ.** ๑๔

บันทึกวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญ ของร่างพระราชบัญญัติ บำนาญแห่งชาติ พ.ศ.

๑ เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างกฎหมาย

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๘ ได้บัญญัติรับรองสิทธิให้บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๑ ได้บัญญัติให้รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมถึงตามหมวด ๑ บททั่วไป มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดสิทธิที่

เหมาะสมต่อผู้สูงอายุ ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีหลักประกันทาง
รายได้ และได้รับความช่วยเหลือจากรัฐให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมี
คุณภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒ ความเร่งด่วนของเรื่อง

สถานการณ์ที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยแล้ว เพราะมีประชากร
อายุหกสิบปีขึ้นไปเกินร้อยละสิบ จากข้อมูลของกรมกิจการผู้สูงอายุ
กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์^๑ แสดงให้เห็นว่า
ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จากจำนวนประชากร ๖๖.๔ ล้านคน มีผู้สูงอายุ
๑๐.๖ ล้านคน คิดเป็นร้อยละสิบหก จำนวนผู้สูงอายุเหล่านี้มีส่วนน้อย
ที่มีหลักประกันรายได้รายเดือน หรือมีระบบบำนาญเพียงพอต่อการ
ดำรงชีวิตอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ ปัจจุบันมีเพียงข้าราชการเกษียณ
ที่มีบำนาญจากงบประมาณของรัฐ ส่วนลูกจ้างของสถานประกอบการ
มีบำนาญที่มาจากการสะสมร่วมกันของลูกจ้างและนายจ้างในระบบ

^๑ http://www.dop.go.th/download/knowledge/th1550973505-153_0.pdf

ประกันสังคม ขณะที่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ^๒ สำรวจผู้ทำงานในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๓๘.๓ ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นแรงงานนอกระบบ คือ ไม่มีหลักประกันสังคมใดๆ ร้อยละห้าสิบห้า หรือจำนวน ๒๑.๒ ล้านคน ซึ่งก็คือคนทำงานที่มีการศึกษาไม่สูงมาก และเป็นการทำงานในภาค การเกษตร คนเหล่านี้ย่อมไม่มีรายได้เพียงพอสะสมเพื่อบำนาญเมื่อ เข้าสู่วัยสูงอายุ จึงทำให้ประเทศไทยเผชิญปัญหาการเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีบำนาญเป็นหลักประกันรายได้รายเดือน เพียงพอ การแก้ปัญหาโดยการจ่ายเบี้ยยังชีพรายเดือนให้ผู้สูงอายุเป็น เพียงการประท้วงปัญหาเมื่อปลายเหตุ และเป็นการแก้ปัญหาเชิง สงเคราะห์ ในขณะที่ การมีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นสิทธิของผู้สูงอายุที่รัฐ ต้องรับรองสิทธิ และพึงจัดการให้ได้รับการช่วยเหลือที่เหมาะสมตาม ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

^๒ สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. ๒๕๖๑, กลุ่มสถิติแรงงาน กอง สถิติสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. มีสาระสำคัญ สรุปได้ดังนี้

๑) ชื่อกฎหมาย “บำนาญแห่งชาติ” สื่อถึงการที่ผู้สูงอายุทุกคนมีบำนาญเป็นหลักประกันรายได้รายเดือนเพื่อการดำรงชีวิต บำนาญหมายถึง เงินตอบแทนที่ได้ทำงานมาเป็นเวลานาน ซึ่งจ่ายเป็นรายเดือนจนตลอดชีวิตเมื่อออกจากงาน บำนาญแห่งชาติ จึงหมายถึง เงินตอบแทนที่ได้ทำงานมาตลอดชีวิตจนเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยที่สังคมไทยมีแรงงานที่อยู่นอกระบบประกันสังคมเกินครึ่งของคนทำงาน การมีระบบบำนาญแห่งชาติ จึงเป็นหลักประกันครอบคลุมคนทำงานที่อยู่นอกระบบประกันสังคมด้วย

๒) กำหนดนิยาม “บำนาญแห่งชาติ” เพื่อให้ครอบคลุมคนทำงานทุกคน ทั้งในและนอกระบบประกันสังคมที่อยู่ในวัยสูงอายุ คือมีอายุหกสิบปีขึ้นไป ให้ได้รับบำนาญ โดยให้ถือเป็นบำนาญพื้นฐานที่รัฐจัดหาให้จากงบประมาณ เนื่องจากการมีบำนาญที่เหมาะสมเพียงพอต้องมาจาก ๓ ระบบรองรับคือ (๑) บำนาญพื้นฐานจากรัฐ (๒) บำนาญจากการสะสมของคนทำงานเอง ทั้งจากการสะสมร่วมกับนายจ้างในระบบประกันสังคม สะสมร่วมกับรัฐในกองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) และ (๓) คนทำงานที่มีศักยภาพ มีรายได้สูงเพียงพอต่อการสะสม

หรือลงทุน เพื่อให้เกิดดอกผลเป็นรายได้รายเดือนของตนเอง นอกเหนือไปจากที่ได้รับจาก (๑) และ (๒)

๓) กำหนดอัตราบำนาญพื้นฐานสำหรับทุกคนเมื่ออายุหกสิบปี ให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตที่มีคุณภาพ โดยให้อ้างอิงจากประกาศเส้นความยากจนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ สามารถเริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่จ่ายจากงบประมาณให้กับผู้สูงอายุทุกคนมาเป็นบำนาญพื้นฐานตามกฎหมายนี้ เพื่อให้ประเทศมีการจัดการระบบบำนาญทั้งระบบ มีภาพรวมการจัดการงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับระบบบำนาญ ทั้งการจัดบำนาญพื้นฐาน บำนาญให้ข้าราชการ การจัดเงินสะสมเพื่อสมทบกับประชาชนที่ออมเพื่อบำนาญในกองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนประกันสังคม

๔) กำหนดให้มีคณะกรรมการบำนาญแห่งชาติ ที่มีองค์ประกอบจากภาครัฐ ภาคประชาชน และผู้ทรงคุณวุฒิในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อกำหนดนโยบายบำนาญแห่งชาติที่เป็นธรรมและยั่งยืน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคมให้ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม รวมถึงผู้เสียภาษีให้รัฐทั้งทางตรงและทางอ้อม

๕) กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบำนาญแห่งชาติ ให้กำหนดนโยบายบำนาญในภาพรวม เพื่อเชื่อมโยงให้เห็นภาพ การดำเนินการให้มีบำนาญสำหรับประชาชนทุกคน ทั้งคนที่อยู่ใน ระบบจ้างงานที่มีประกันสังคม และคนที่ทำงานนอกระบบประกันสังคม ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ และการกำหนดอัตราบำนาญพื้นฐานที่เหมาะสม ที่อ้างอิงจากข้อมูลเส้นความยากจนของหน่วยงานรัฐ คือ สำนักงาน สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีการทบทวนในทุกๆ สามปี ซึ่งในระยะยาว หากสังคมไทยมีการเตรียมความพร้อมรองรับ สังคมสูงวัย ที่ประชากรวัยทำงานทุกคนมีศักยภาพด้านรายได้ที่สามารถ สละสมร่วมกับรัฐ หรือนายจ้างเพื่อบำนาญของตนเองในจำนวนที่มากพอ ต่อการดำรงชีวิตเมื่ออายุหกสิบปีขึ้นไป ก็อาจมีการปรับอัตราบำนาญ พื้นฐานเพิ่มลดได้ตามสถานการณ์ในเวลานั้นๆ

๖) กำหนดให้กระทรวงการคลังรับผิดชอบจัดตั้งสำนักงาน บำนาญแห่งชาติขึ้นในกระทรวง มีผู้อำนวยการสำนักงานเป็น ผู้รับผิดชอบการปฏิบัติงานของข้าราชการสำนักงาน เป็นกรรมการ และเลขานุการของคณะกรรมการบำนาญแห่งชาติ โดยสำนักงาน ทำหน้าที่จัดทำแผนงบประมาณประจำปีเป็นค่าใช้จ่ายบำนาญพื้นฐาน การบริหารจัดการสำนักงาน และการจ่ายเงินไปยังผู้รับบำนาญพื้นฐาน

ทุกคน รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูล จัดทำแผนแม่บทบำนาญแห่งชาติ เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการบำนาญแห่งชาติพิจารณา

๗) **บทเฉพาะกาล** เพื่อเป็นการยกระดับให้มีระบบบำนาญของประเทศ การจัดให้มีบำนาญพื้นฐานสำหรับทุกคนสามารถดำเนินการได้เลย ด้วยการออกประกาศตามอำนาจของคณะกรรมการบำนาญแห่งชาติ ยกเลิกการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่จ่ายให้ทุกคนอยู่แล้ว เปลี่ยนเป็นจ่ายบำนาญพื้นฐานให้ผู้สูงอายุทุกคนในอัตราที่สูงกว่า เบี้ยยังชีพและเป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้ คือ ให้ใช้เส้นความยากจนที่ประกาศโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นฐานข้อมูล

บันทึกหลักการ และเหตุผลประกอบร่าง พระราชบัญญัติบำนาญ แห่งชาติ พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายบำนาญแห่งชาติ

เหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา ๔๘ ได้บัญญัติให้บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ และบุคคลผู้ยากไร้ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ และหมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๗๑ ได้บัญญัติให้รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ปัจจุบันประเทศไทยมีระบบบำนาญเพื่อเป็นหลักประกันทางรายได้สำหรับผู้สูงอายุในหลายระบบ ที่รัฐดำเนินการเพื่อจ่ายเป็นรายได้รายเดือนไปตลอดช่วงชีวิตของผู้สูงอายุ ทั้งนี้ เป็นการใช้จ่ายเงินจากงบประมาณในหลายรูปแบบ คือ การจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุทุกคน การจ่ายเป็นบำเหน็จบำนาญให้ข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น การสมทบเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนของครูโรงเรียนเอกชน กองทุนการออมแห่งชาติ นอกจากนี้ รัฐยังบังคับให้นายจ้างและลูกจ้างร่วมจ่ายเข้าในกองทุนบำนาญภายใต้กฎหมายประกันสังคม สำหรับประชาชนทุกคน การมีหลักประกันทางรายได้เมื่อสูงอายุถือว่าเป็นสิทธิที่จำเป็น และต้องมีจำนวนที่พอเพียง เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยรัฐต้องจัดให้มีบำนาญแห่งชาติแบบถ้วนหน้า ให้ประชาชนที่อายุหกสิบปีทุกคน ด้วยสิทธิที่เสมอกัน ภายใต้หลักการสวัสดิการเป็นสิทธิอันพึงมีของประชาชน ที่มีใช้เป็นหน้าที่ของรัฐในการสงเคราะห์ ไม่มีความแตกต่างเหลื่อมล้ำกันในระหว่างประชากรอาชีพต่างๆ การสร้างหลักประกันทางรายได้เมื่อสูงอายุจำเป็นต้องมีหลายระบบมารองรับ ตั้งแต่การรับประกันให้ผู้สูงอายุได้รับบำนาญพื้นฐานทุกคน การบังคับการออมเพื่อบำนาญของประชาชนที่มีรายได้ การสร้างแรงจูงใจให้เกิดการสะสมเงินเพื่อบำนาญที่เพิ่มขึ้นตามความ

สามารถทางรายได้ของแต่ละคน ทั้งนี้ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วย
บำนาญแห่งชาติ เพื่อเป็นบำนาญพื้นฐาน เป็นหลักประกันรายได้สำหรับ
ผู้สูงอายุทุกคน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติ บำนาญแห่งชาติ พ.ศ.

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบำนาญแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“บำนาญแห่งชาติ” หมายความว่า เงินรายเดือนเป็นบำนาญพื้นฐาน ที่รัฐต้องจัดให้แก่ผู้มีอายุหกสิบปีขึ้นไป เพื่อเป็นหลักประกันรายได้โดยมีจำนวนไม่ต่ำกว่าเส้นความยากจนที่กำหนดโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการบำนาญแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการบำนาญแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ บุคคลทุกคนที่มีอายุหกสิบปีขึ้นไปให้ได้รับบำนาญแห่งชาติ

การได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ตัดสิทธิประโยชน์ของผู้สูงอายุที่ได้รับบำนาญตามกฎหมายอื่นหรือตามมติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๖ รัฐมีหน้าที่จัดบำนาญแห่งชาติ และให้พิจารณากำหนดอัตราบำนาญแห่งชาติทุกสามปี ตามกำหนดเส้นความยากจนของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมวด ๒

คณะกรรมการบ้านาญแห่งชาติ

.....

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการบ้านาญแห่งชาติ ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(๓) ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

(๔) ผู้แทนองค์กรเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่มีใช้แสวงหาผลกำไร และดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้ ด้านละหนึ่งคน

(ก) งานด้านผู้ใช้แรงงาน

(ข) งานด้านผู้สูงอายุ

(ค) งานด้านเด็กและเยาวชน

(ง) งานด้านสตรี

(จ) งานด้านชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อย

- (ฉ) งานด้านคนพิการ
- (ช) งานด้านเกษตรกร
- (ซ) งานด้านผู้ป่วยเรื้อรัง
- (ฌ) งานด้านชุมชนแออัด
- (ญ) งานด้านสิทธิมนุษยชน
- (ฎ) งานด้านกองทุนการออมของชุมชน

(๕) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ และผลงานเป็นที่ยอมรับด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านรัฐสวัสดิการ เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยความสะดวกสำนักงานบำนาญแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

องค์กรเอกชนตาม (๔) ต้องเป็นองค์กรที่ดำเนินกิจกรรมมาไม่น้อยกว่าสองปี มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และได้มาขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานก่อนครบกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีเหตุให้มีการคัดเลือกกรรมการ ถ้าองค์กรใดดำเนินกิจกรรมหลายกลุ่ม ให้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้สิทธิคัดเลือกกรรมการในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น

หลักเกณฑ์และวิธีคัดเลือกผู้แทนองค์กรเอกชนตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้กรรมการตาม (๑) (๒) (๓) และ (๔) ดำเนินการสรรหาและพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเสนอให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาและพิจารณาคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคห้า ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีสัญชาติไทย และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๒) เป็นบุคคลล้มละลาย หรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๔) เป็นหรือเคยเป็นกรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (๕) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙ กรรมการตามมาตรา ๗ (๔) และ (๕) มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และอาจได้รับเลือกหรือแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

เมื่อครบวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังมีได้คัดเลือกกรรมการตาม มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๔) หรือแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๕) ขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้น อยู่ในตำแหน่ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับคัดเลือกหรือแต่งตั้งใหม่ เข้ารับหน้าที่ แต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน นับตั้งแต่วันที่กรรมการพ้นจาก ตำแหน่งตามวาระนั้น

ในกรณีกรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ ดำเนินการคัดเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการประเภทเดียวกันแทนภายใน สามสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการนั้นว่างลง และให้ผู้ที่ได้รับ คัดเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทน อยู่ในตำแหน่ง เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน

ในกรณีที่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการคัดเลือกหรือแต่งตั้งกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้ และในการนี้ ให้คณะกรรมการประกอบด้วย กรรมการเท่าที่เหลืออยู่

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่งแล้ว กรรมการตามมาตรา ๗ (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

(๔) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายยบายำนาญที่เป็นธรรมและยั่งยืนสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๒) จัดทำแผนแม่บทบำนาญแห่งชาติทุกสามปี เพื่อเป็นทิศทางดำเนินการนโยบายยบายำนาญแห่งชาติที่เชื่อมโยงบำนาญในทุกประเภท เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

(๓) พิจารณออนุมัติแผนงบประมาณประจำปีตามที่สำนักงานเสนอ

(๔) กำหนดวิธีการจ่ายบำนาญแห่งชาติ โดยคำนึงถึงความสะดวก ความครอบคลุม การเข้าถึง

(๕) กำกับติดตามและตรวจสอบการเบิกจ่ายบำนาญแห่งชาติ

(๖) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานการบูรณาการข้อมูลของระบบบำนาญทุกระบบ รวมทั้งข้อมูลประชาชนที่ไม่อยู่ในระบบบำนาญ

(๗) สรุปลสถานการณ์ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา จัดทำรายงานการติดตามและประเมินผลการ

ดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง และรายงาน
ให้สภาผู้แทนราษฎรทราบ

(๘) ออกประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับเพื่อดำเนินการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

(๙) แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามที่คณะกรรมการ
กำหนด

(๑๐) รับและพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการรับเงินบำนาญ
แห่งชาติตามกำหนดเวลา การได้รับเงินบำนาญแห่งชาติไม่ครบถ้วน

(๑๑) สรรหาและแต่งตั้งผู้อำนวยการสำนักงานบำนาญแห่งชาติ

(๑๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรี
มอบหมาย

แผนแม่บท ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับตามมาตรา
นี้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ให้หน่วยงานด้านบำนาญดำเนินการเกี่ยวกับบำนาญและบำนาญ
พื้นฐานให้สอดคล้องกับแผนแม่บทตามมาตรา

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการ
มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็น
องค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องที่พิจารณา ห้ามมิให้เข้าร่วมพิจารณาในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ เรียกให้บุคคลผู้เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ และให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานมาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะอนุกรรมการเฉพาะด้านเพื่อปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำแนะนำปรึกษาต่อคณะกรรมการในการออกประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับ

(๒) ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะทางวิชาการต่อคณะกรรมการ

(๓) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๖ ในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะด้าน ให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานอนุกรรมการ และแต่งตั้งผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการเฉพาะด้านแต่ละคณะ จำนวนไม่เกินหกคนเป็นอนุกรรมการ

กรรมการคนหนึ่งจะเป็นประธานอนุกรรมการเฉพาะด้านเกินหนึ่งคณะมิได้

ให้แต่งตั้งข้าราชการของกระทรวงการคลังเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้คณะละไม่เกินสองคน

มาตรา ๑๗ ให้นำมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะอนุกรรมการเฉพาะด้านการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะอนุกรรมการเฉพาะด้านโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้กรรมการและอนุกรรมการเฉพาะด้านได้รับประโยชน์ตอบแทนตามที่รัฐมนตรีกำหนดตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

หมวด ๓

สำนักงานบำนาญแห่งชาติ

.....

มาตรา ๑๙ ให้กระทรวงการคลังจัดให้มีสำนักงานในกระทรวงการคลังเรียกว่า สำนักงานบำนาญแห่งชาติ หรือเรียกโดยย่อว่า สบช. และมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า National Pension Office หรือเรียกด้วยย่อว่า NPO เป็นหน่วยงานของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ภายใต้กำกับของกระทรวงการคลัง ให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิรับบำนาญแห่งชาติที่เป็นจริง โดยเป็นบัญชีรายชื่อที่เป็นปัจจุบัน และรายงานการเปลี่ยนแปลง การเคลื่อนย้ายผู้มีสิทธิรับบำนาญแห่งชาติทุกเดือน

(๒) จัดทำงบประมาณบำนาญแห่งชาติรายปีตามมาตรา ๑๑ (๓) และงบประมาณเพื่อการบริหารจัดการสำนักงาน เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ และเสนอต่อรัฐสภาพิจารณา

(๓) บริหารจัดการระบบการจ่ายบำนาญแห่งชาติให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

(๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบปีละครั้ง เสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) รับผิดชอบในงานธุรการของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเฉพาะด้าน

(๖) จัดทำฐานข้อมูลระบบบ้านาญกลาง

(๗) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลประชากรทุกช่วงวัย เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนแม่บทบ้านาญแห่งชาติ และฐานข้อมูลระบบบ้านาญกลาง

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ผู้อำนวยการสำนักงาน รับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงานบ้านาญแห่งชาติ

(๑) เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างในสำนักงานบ้านาญแห่งชาติ

(๒) รับผิดชอบบริหารงานของสำนักงานฯ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานบ้านาญแห่งชาติ และตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

โดยให้มีรองผู้อำนวยการจำนวนสองคน เพื่อปฏิบัติงานตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย และตามกฎหมาย

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ

.....

มาตรา ๒๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑ ผู้ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ กรณีที่รัฐจ่ายเงินบำนาญพื้นฐานล่าช้า ไม่ครบถ้วน รัฐต้องจ่ายเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยร้อยละสิบห้าต่อปี จนกว่าจะจ่ายครบถ้วน

บทเฉพาะกาล

.....

มาตรา ๒๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน

๒๖

เศรษฐกิจการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้ผู้อำนวยการ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลังแต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานเศรษฐกิจ
การคลังจำนวนไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ ทำหน้าที่สรรหา
คณะกรรมการตามมาตรา ๗ (๔) และ (๕) ให้เสร็จสิ้นภายในหกสิบวัน
นับจากวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการใช้อำนาจตามมาตรา ๑๑ (๘)
ประกาศปรับเปลี่ยนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ให้เป็นบำนาญแห่งชาติ ตาม
มาตรา ๖ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หลังพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
นายกรัฐมนตรี

